

Ilija Bosilj, „Pomračenje sunca“

Ilija Bosilj, „Nojeva barka“

Ilija Bosilj tema simpozijuma Zemljoradnik koji

U kongresnom centru Ateneum hol u Helsinkiju nedavno je glavna tema simpozijuma posvećenog evropskim perspektivama autsajder umetnosti bio naš Ilija Bosilj - slikar koji je preminuo 1972. godine, ali koji je pogotovo u novije vreme u fokusu interesovanja teoretičara i likovnih kritičara u svetu. Razlog su sigurno njegove poslednjih godina u Veneciji, Boninghajmu, Njujorku, Veroni, Hajdelbergu, Viskonsinu, Parizu, kao i kod nas, u Beogradu, Novom Sadu, Kragujevcu, Zrenjaninu...

- Bitno je da je simpozijum organizovan uz podršku EU, da je Ilija Bosilj bio tema gotovo svakog od govornika, a da su govornici bili svetski eksperti u oblasti autsajder umetnosti, među kojima su: prof. Rodžer Kardinal (iz Londona), prof. Kolin Rods (iz Sidneja), i vodeći teoretičar art brut umetnosti u Francuskoj, Loran Danšin. Imala sam čast da jedan od govornika budem i ja sa temom: „Umetnički slučaj Ilije Bosilja - postojanje između

Samoukog slikara, seljaka koji je ostavši bez zemlje uzeo četkicu u ruku, stručnjaci u svetu visoko vrednuju

Ilija Bosilj, „Rajska ptica“

Ko je Ilija Bosilj

- Rođen je 1895. u Šidu.
- Obrađivao je zemlju do svoje 62.
- Prve gvaševe i crteže uradio je 1957.
- Od 1958. počeo je da slika uljanim bojama.
- 1970. Ilija pokreće inicijativu za osnivanje Muzeja „Ilijanum“.
- U Muzeju „Ilijanum“, osnovanom 1971, nalazi se: 317 Ilijinih slika, 21 slika jugoslovenskih autora i 12 slika autora iz SAD, Francuske, Holandije, Nemačke i Poljske.

etiketa“, a nakon toga i da vodim panel diskusiju o autsajder umetnosti u vreme visokoprofesionalnog menadžmenta u kulturi. Simpozijum je bio izuzetno posećen, na njemu je učestvovalo više od 90 gostiju iz inostranstva, a priređen je u samom centru

finske prestonice - objašnjava Ivana Bašičević, kulturni menadžer, inače Bosiljeva unuka.

U čemu je privlačnost slikarstva Ilije Bosilja i uopšte autsajder umetnosti baš danas, da je, na primer, londonski „Raw Vision Magazine“

(koji je Unesco 1998. proglasio za najbolji časopis o umetnosti na svetu) 2010. objavio specijalno izdanje „The Raw Vision Outsider Art Source Book“. Poseban deo knjige posvećen je umetnicima koji su proglašeni klasicima ove grane moderne umetnosti u XX veku. Među izabranih 50 je i Bosilj koji je na ovaj način zvanično dobio (zasluženo) mesto u vrhu autsajder umetnosti.

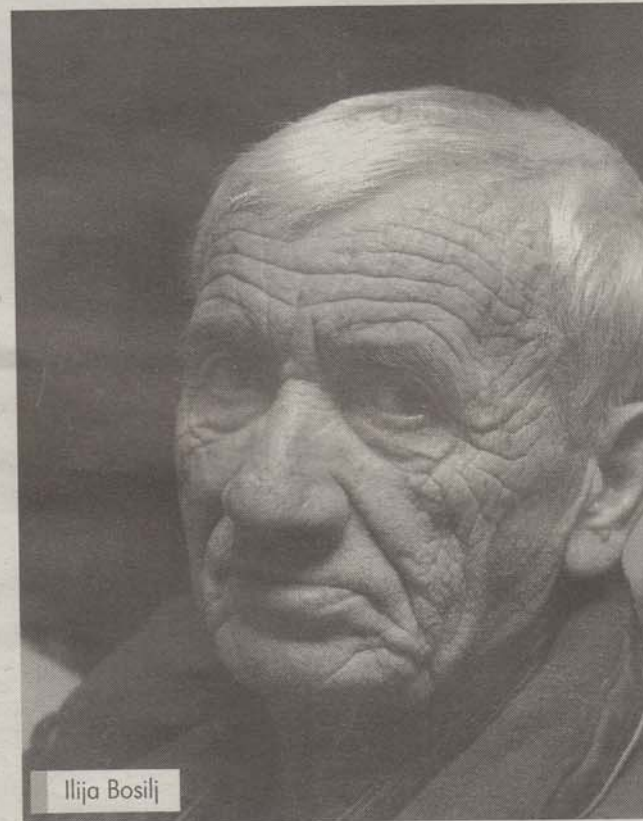
Ilija Bosilj, samouki slikar, seljak koji je ostavši bez zemlje uzeo četkicu u ruku, u svemu je originalan, što stručnjaci prepoznaju i visoko vrednuju. Od svog slikanja napravio je autentičan likovni jezik kojim je govorio o svojoj

FOTOGRAFIJE: J. VUČETIĆ

o naivi u Helsinkiju je opčinio svet

Ilija Bosilj

životnoj filozofiji.

„Moj život je velika borba od rođenja i sve mi se čini da su imali pravo stari ljudi koji su govorili da uvek traje borba između dobra i zla, samo se nikad ne zna šta je dobro, a šta nije, jer što god sam nekad voleo, sada mrzim, a što sam mrzio volim, e pa, snadi se, pope. U svom životu sam čuo nekoje reči, a zapamtio reč da

je čovek mařama sa dva lica. Eto, ti si čovek učen pa ćeš valjda razumeti zašto su na mojim slikama ljudi sa dva lica... Nisu ni životinje bez dvoličnosti jer je i njih stvorio isti Gospod kao i čoveka, po obličju svojem... Danas je, doduše, moda govoriti da nema Boga, međutim, kada bismo bili sasvim sigurni u to, bili bismo ljudi još gori... Teš-

ko je poznati život, a slikati je lako, treba samo započeti, posle ide samo, slaže se jedno na drugo i kada svršiš sliku, vidiš da je na njoj šareno sve kao u životu i da svaka istina ima dva lica“, napisao je Bosilj 1962. u pismu jednom svom prijatelju.

Bosilj je prvi paor u Šidu koji je u kuću uveo električnu i pod čijim krovom su se tokom zime okupljali njegovi suseljanici na večernjim književnim poselima čitanja raznih knjiga. Kasnije će mnoge od tih korica koje su čuvale rečenice Dostojevskog, Tolstoja, dobiti slikane prizore potpisane četkicom i olovkom Ilije Bosilja kada god mu je usfalilo slikarskog platna!

- Ilija je najčešće slikao scene iz Biblije, njegove slike predstavljaju uglavnom imaginarni svet, udaljen od tradicionalnog života u Vojvodini. Svoj izmaštani svet u kome nailazimo, na primer, i na apokalipsu, pomračenja sunca, nazvao je (po sebi) - Ilijadom - objašnjava unuka.

Autsajder umetnost doskora poznatija u svetu kao art brut, a kod nas ranije svrstavana u naivu, privlači sve veću pažnju tokom poslednje dve decenije, dok se stvaralaštvo našeg Ilije ističe kao primer nemogućnosti podvlačenja granice između „javnog“ i „skrivenog“ lica savremene umetnosti.